

NATHALIE SIMONSSON

ÅLDER: 28.

FAMILJ: sambo med Jimmy Söderberg, pappa, mamma, storebror + fyra "plastsyskon".

BOR: i Rönninge, men är född och upp-vuxen i Trollhättan..

YRKE: botaniker, teckenspråkskartläg-gare.

INTRESSEN: djur, natur, porslinsblom-mor (hoya), språk, resor.

ÖVRIGT: är döpt till Nadhaniel "men det är så tungvrickande att säga". Kan kommunicera på många olika språk, bland andra spanska, japanska (skriven), engelska, teckenspråk och tok-pisin (ett av de officiella språken i Papua Nya Guinea).

Globetrotter i blommornas tecken

Nathalie vill hjälpa Papua Nya Guineas döva

Nathalie Simonsson, 28, är på väg att förverkliga sitt drömprojekt. Nästa år drar hon iväg till Papua Nya Guinea i Sydostasien där hon ska hjälpa till att bevara porslinsblommor och samtidigt försöka förbättra situationen för döva genom att kartlägga teckenspråket.

– När jag var där och såg hur situationen var för döva kände jag att jag måste försöka göra något.

Projektet ska pågå i fem år och hon har finansierat det själv genom insamling via sin webbplats och genom att ansöka om bidrag från olika fonder.

TEXT: STEFAN ANDERSSON FOTO: PETER KNUTSON

NATHALIE SIMONSSON är nästan helt döv sedan födseln. Det upptäcktes före ett års ålder när hennes mamma tappade något i golvet och märkte att Nathalie inte reagerade på ljudet.

– När jag sedan fick hörapparater kunde jag höra lite grand, men det var hemskt dåligt, berättar hon via teckenspråkstolk.

I juni opererades hon och fick ett cochleaimplantat.

– Det var faktiskt för resan som jag opererade mig. Det är väldigt svårt att avläsa på engelska eller tok-pisin som de talar på Papua Nya Guinea och jag tänkte att jag skulle kunna avläsa bättre om jag hör lite.

Nathalie fick erbjudande om CI-operation redan när hon var 15 år, men då ville hon inte.

– Då var attityden till CI bland döva ganska negativ.

Nu är hon nöjd med resultatet av operationen.

– Efter ungefär tre månader började jag vänja mig lite. Nu tycker jag att det fungerar bättre än jag vågade hoppas.

Men hon har fortfarande väldigt svårt att höra obekanta röster och är ovan vid att använda rösten under längre tid, så intervjun

genomförs med hjälp av teckenspråkstolk.

Redan som liten var Nathalie intresserad av djur och natur. Hon var med både farmor och mormor och planterade växter, hon samlade på grodor och har haft fiskar och vandrande pinnar.

– Det var många som reagerade på att jag hade grodor hemma...

Hotas av utrotning

Hon brukade hälsa på en släkting som hade porslinsblommor, hoyor. När hon var 13 år fick hon en del av samlingen och började odla själv. Sedan dess är hon fast och är nu engagerad i att försöka samla in och bevara så många arter av porslinsblommor som möjligt.

Nathalie berättar att de normalt växer i urskog i Sydostasien och att drygt en tredjedel av världens hoyoarter finns på Nya Guinea. Många hotas nu av utrotning när skogsavverkningen ökar.

– Hoyor är väldigt känsliga och om skogen skövlas kan de inte anpassa sig. De olika arterna har ofta mycket specialiserade behov av temperatur, ljus och fuktighet. Därför klarar de ofta inte av förändringar i deras naturliga miljö, säger hon.

Nathalie bor med sin sambo i Rönninge utanför Stockholm, men är född och upp-vuxen i Trollhättan. När hon började i gymnasiet flyttade hon till Örebro och gick på riksgymnasiet för döva. Där gick hon naturvetenskapliga programmet med natur- och humanistisk gren.

Därefter läste hon biologi med botanisk inriktning vid Karlstads universitet.

Nathalie är en minst sagt berest person. Hon har pluggat engelska och australiskt teckenspråk i Australien och har utbildat sig i teckenspråkskartläggning vid University of North Dakota i USA.

Kan många språk

2005 gjorde Nathalie en jorden runt-resa i sex månader, en nöjesresa på "backpackervis". Hon är mycket intresserad av språk.

– Jag har alltid haft lätt för att lära mig språk, det upptäckte man redan på förskolan. Jag ville alltid veta allt, "vad är det där och det där och det där?" Mamma kunde inte alla tecken så hon fick hitta på för att jag skulle sluta tjata om att få veta hur man tecknade si eller så.

– Jag lär mig inte så bra genom att läsa grammatikböcker, utan gillar "naturmeto-

forts.

den” som går ut på att konversera med folk. Efter att ha studerat japanska, i skrift, vid Göteborgs universitet 2006-2007 reste hon till Japan och stannade där i tre månader.

– Japanska är hemskt svårt att skriva, men det går. Till exempel hände det att personer började prata med mig på tunnelbanan. Då fick jag förklara att jag inte hör och vi skrev till varandra istället.

Hon fortsatte sedan med en rundresa i

Sydostasien till Sydkorea, Indonesien, Malaysia, Thailand, Laos, Fiji, Australien och Papua Nya Guinea.

Skulle stannat två veckor

Hon hade varit där under sin jorden-runtresa och den här gången fick hon kontakt med ett svenskt par som arbetar med ett språkprojekt åt SIL, Summer Institute of Linguistics, en amerikansk kristen organisation som har funnits i 75 år och arbetar för att stödja

och utveckla världens mindre kända språk.

– Jag skulle ha stannat i två veckor, men blev kvar i två månader och det var då projektet började ta form.

Projektet har två mål. Att kartlägga, samla in och bevara

”Nästan hela landet är en vit fläck på kartan när det gäller döva”

mångfalden av porslinsblommor i Papua Nya Guinea, samt att samla in bakgrundsinformation om dövas teckenspråk och behov för att ta reda på hur situationen kan förbättras för döva

Någon bekväm solsemester lär det inte bli.

– Papua Nya Guinea är väldigt bergigt och det är svårt att ta sig fram. Många platser ligger isolerat och det är nästan ingen som har bil. Enda sättet att ta sig runt i landet är med flygplan.

Det innebär att det är svårt att få fram information. Många kanske inte ens vet om att det finns en dövskola trots att den inte ligger så långt bort.

– Så vitt jag vet finns det fem dövskolor i Papua Nya Guinea, men vid flera av dem är det bara en liten del av eleverna som är döva eftersom de inte får ihop tillräckligt många elever.

Språkorganisationen SIL har flera olika baser i byar och städer runt om i landet. Dessa besöks regelbundet och SIL har flera egna flygplan som det går att köpa plats på.

– Det är väldigt små plan. Och ibland är ”flygplatsen” en gräsplätt med uppforsbacke mitt bland höga berg. Det är rätt läskigt faktiskt.

Väcker starka känslor

Nathalie berättar att det har väckt känslor bland framför allt kvinnor i byarna när hon har kommit dit.

– När de har förstått att jag är döv och att man som döv kan klara sig bra och ha ett språk så har flera blivit ledsna och börjat gråta för när de själva har fått döva barn, så har de lämnats ut i skogen.

Nathalie kommer nu att resa runt och undersöka hur teckenspråket används.

– Det finns minst två olika teckenspråk, men myndigheterna har ingen information och det finns ingen dokumentation. Hur ska man då kunna starta en tolkskola?

Hon har planer på att kombinera sina två intressen genom att försöka få med sig

döva personer som guider när hon letar efter porslinsblommor och hon hoppas att det ska leda till att döva ska kunna starta hoyaodlingar för att försörja sig.

Nathalie säger att många hoyarter redan har försvunnit för gott och att det därför är bråttom att samla in och bevara blommorna.

– Jag samarbetar med Naturhistoriska museet i Stockholm och med ett universitet i Turin, Italien. De arter jag samlar in kommer så småningom att skickas dit för DNA-analys och användas för att skapa en genbank för bevarande av levande genetiskt material.

Samlar in via webbplatsen

Projektet finansierar hon genom att söka bidrag från fonder, men framför allt genom att via sin webbplats få donationer, både engångsgivare och månadsgivare. Hittills har hon fått ihop ungefär hälften av det som behövs för att driva projektet de första 30 månaderna.

– Den största kostnaden är resorna eftersom jag hela tiden måste flyga när jag ska någonstans. Flygresorna står för hälften av den totala budgeten.

Papua Nya Guinea är ganska stort, ungefär lika stort som Sverige.

– Jag kommer att försöka åka till områden där det finns olika typer av växtlighet, några byar vid kusten, en del i bergen och så vidare. Nästan hela landet är en stor vit fläck på kartan när det gäller döva och porslinsblommor så jag vill kartlägga denna vita fläck.

Projektet ska alltså pågå i fem år. **Vad säger din sambo om det?**

– Hmm... Jag kommer ju hem på somrarna. ●

Fotnot: Teckenspråksmagasinet Perspektiv gör en dokumentär om Nathalies förberedelser som så småningom ska visas i Sveriges Television. Nathalies webbplats för projektet finns på www.paradiseforest.net.

FOTO: NATHALIE SIMONSSON
Barnen har regnskogen och ett närliggande vattenfall som lekplats.

FOTO: NATHALIE SIMONSSON
Efter en tuff vandring på flera timmar uppför berget till 1 000 meters höjd så har man en helt magnifik utsikt över det tropiska havet, regnskogarna och de små husen. Dessa är byggda av naturmaterial och måste byggas om från grunden vart femte år. Vid kusten är det 30-35 grader men på 1000 meters höjd är det som svensk sommar året runt med behagliga 20-25 grader.

FOTO: NATHALIE SIMONSSON

Det finns fortfarande många porslinsblommor som väntar på att upptäckas. ”Den här lilla arten upptäckte jag 2005 under en av mina resor och den ska snart få det vetenskapliga namnet *Hoya evelinae*, för att hedra minnet av min mormor Evelina som gick bort i somras.”

Papua Nya Guinea (PNG)

Invånare: 6,5 miljoner (2008).

Geografi: ligger öster om Filippinerna/Malaysia och norr om Australien. PNG består av östra Nya Guinea (världens näst största ö) och många olika småöar. Till ytan är PNG en aning större än Sverige (drygt 450 000 km²).

Statskick: är medlem av brittiska samväldet. Den brittiska monarken är statschef och representeras av en generalguvernör som utses på sex år av PNG:s parlament.

Språk: är ett av de länder i världen där det enligt uppgift finns flest olika språk, uppskattningsvis kring 800. Det är mer än en tiondel av alla språk (minst 5 000) som talas på jorden.

Källa: NE